

BİLECİK ŞEYH EDEBALI ÜNİVERSİTESİ
İNSAN VE TOPLUMBİLİMLERİ FAKÜLTESİ

TARİH
(2025 - 2026) Ders Bilgi Formu

Ders Adı	Kodu	Yarıyıl	T+U Saat	AKTS	Z / S
Osmanlı Tarihi (1299-1453)	TAR204	4	3 + 0	5,0	Zorunlu
Birim Bölüm	Tarih - Lisans (Yüz yüze)				
Amaç	Bu dersin amacı, Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan İstanbul'un fethine kadar olan dönemdeki siyasi, sosyal ve ekonomik gelişmelerini kapsamlı şekilde incelemektir. Öğrencilerin erken dönem Osmanlı tarihinin temel olaylarını, yapısını ve kültürel özelliklerini anlamaları hedeflenmektedir. Ayrıca, bu dönemin Osmanlı İmparatorluğu'nun sonraki gelişimi üzerindeki etkileri analiz edilecektir.				
Ders İçeriği	Osmanlı Devleti'nin kuruluş dönemi, Anadolu'nun siyasi yapısı ve beylikler arası rekabet çerçevesinde ele alınacaktır. Osman Bey'in liderliğinde Osmanlı beyliğinin kuruluşu ve ilk devlet yapısı incelenecektir. Erken Osmanlı toplumunun sosyal ve ekonomik yapısı detaylı biçimde analiz edilecektir. Komşu beyliklerle olan ilişkiler ve sınırların genişlemesine yönelik stratejiler değerlendirilecektir. Malazgirt Savaşı sonrası Anadolu'da oluşan siyasi boşluk Osmanlıların yükselişini kolaylaştıran bir faktör olarak tartışılacaktır. Orhan Gazi döneminde Bursa'nın fethi ve Osmanlı teşkilatının şekillenmesi ele alınacaktır. Osmanlı yönetiminde devlet mekanizmasının temel kurumları ve işleyiş biçimleri açıklanacaktır. İlk dönem Osmanlı askeri sisteminin yapısı ve getirdiği yenilikler üzerinde durulacaktır. Bizans ile Osmanlılar arasındaki siyasi ilişkiler ve çatışmalar analiz edilecektir. Rumeli'ye geçiş süreci ve Balkanlar'daki Osmanlı yayılma faaliyetleri incelenecektir. I. Murad dönemi Balkan fetihleri ve Kosova Savaşı'nın Osmanlı tarihindeki önemi tartışılacaktır. Osmanlı toplumundaki dini ve etnik çeşitlilik sosyo-politik bağlamda değerlendirilecektir. Osmanlı hukuk sisteminin temel unsurları ve işleyişi akademik olarak ele alınacaktır. Devletin mali yapısı ve ekonomik kaynakları sistematik biçimde incelenecektir. Tımar sistemi ve askeri teşkilatın gelişimi Osmanlı askeri gücünün temelini oluşturmaya başladığından irdelenecektir. Merkez otoritenin güçlendirilmesi ve devlet yönetimindeki yenilikler tarihsel süreç içinde tartışılacaktır. I. Bayezid dönemi ve Anadolu'daki siyasi karışıklıkların Osmanlı Devleti üzerindeki etkileri ele alınacaktır. Timur istilası ve Ankara Savaşı Osmanlı siyasetinde önemli kırılma noktaları olarak değerlendirilecektir. Fetret Devri sırasında yaşanan taht mücadeleleri ve devletin toparlanma süreci analiz edilecektir. Çelebi Mehmed'in devlet otoritesini yeniden tesis etme çabaları ayrıntılı biçimde incelenecektir. Balkanlar'daki Osmanlı egemenliğinin genişlemesi ve yerel yönetim politikaları tartışılacaktır. II. Murad döneminde devletin yeniden yapılanması ve iç sorunların çözümü akademik perspektifle ele alınacaktır. Osmanlı toplumunun kültürel ve sosyal hayatındaki temel dinamikler incelenecektir. Osmanlı hanedanının yönetim anlayışı ve padişahların devlet içindeki rollerinin tarihsel boyutu tartışılacaktır. 14. yüzyılda İstanbul'un siyasi ve ekonomik durumu bağlamında Osmanlı-Bizans ilişkileri analiz edilecektir. Osmanlı donanmasının gelişimi ve denizcilik politikaları detaylı olarak ele alınacaktır. Osmanlılar ile Venedik ve Ceneviz arasındaki diplomatik ve ticari ilişkiler incelenecektir. Osmanlı imparatorluk yapısı ve merkezi yönetim birimleri sistematik biçimde değerlendirilecektir. Saray hayatı, protokol ve devlet törenlerinin işlevleri akademik olarak tartışılacaktır. Balkanlarda Osmanlı yerel yönetim sistemi ve onun toplumsal etkileri incelenecektir. Osmanlı'daki dini kurumlar, mezhepler arası ilişkiler ve hoşgörü politikası ele alınacaktır. İslam hukuku ve Osmanlı hukuk sistemi arasındaki ilişki detaylandırılacaktır. Osmanlıların ticaret yolları, ekonomik faaliyetleri ve bunların devlet ekonomisine katkısı incelenecektir. Osmanlı toprak sistemi, özellikle tımar ve vakıf düzenlemeleri akademik açıdan analiz edilecektir. Anadolu ve Balkanlar'da Osmanlı kültürünün yayılma süreçleri ele alınacaktır. Osmanlı mimarisinin erken dönemdeki gelişimi ve önemli eserler incelenecektir. Osmanlı eğitim kurumları, özellikle medreselerin yapısı ve işlevleri üzerinde durulacaktır. Osmanlı toplumunda kadınların sosyal ve hukuki statüsü tarihsel bağlamda tartışılacaktır. Bilim, sanat ve edebiyat alanlarında Osmanlıların ilk dönemdeki katkıları incelenecektir. Bizans ile Osmanlı arasındaki çatışmalar ve işbirliği süreçleri ayrıntılı olarak analiz edilecektir. İstanbul'un fethine giden süreç ve bölgesel dinamikler tarihsel olarak ele alınacaktır. II. Mehmet'in yönetim anlayışı ve reform çabaları akademik perspektifle değerlendirilecektir. İstanbul Kuşatması'nın stratejik önemi ve askeri teknikleri detaylandırılacaktır. Fetih sonrası İstanbul'un yeniden imarı, sosyal ve idari yapısındaki değişiklikler incelenecektir. Osmanlıların İstanbul'u fethinin ekonomik ve siyasi etkileri tarihsel bağlamda analiz edilecektir. Osmanlıların Avrupa devletleriyle ilişkileri, diplomasi ve çatışma örnekleriyle ele alınacaktır. Erken Osmanlı dönemi önemli savaşları ve bunların devlet yapısına etkileri değerlendirilecektir. Osmanlı toplumunun çok kültürlü yapısı ve bu yapının yönetimi tarihsel süreçte incelenecektir. Ders kapsamında Osmanlı tarihinin sonraki dönemlere bıraktığı miras ve etkiler analiz edilecektir. Son olarak, Osmanlı tarihinin genel değerlendirmesi ve 1299-1453 dönemi tarih bilimine katkıları tartışılacaktır.				

	KAYNAKLAR, ., Ahmedî – Dâstân ve Tevârih-i Mülûk-i Âl-i Osmân, Âli Mustafa Efendi – Künhü'l-Ahbâr, Anonim Târih-i Âl-i Osmanlar, Âsafnâme, Aşıkpaşazade – Tevârih-i Âl-i Osman, Celâlîzâde Mustafa Çelebi – Tabakâtü'l-Memâlik, Dervîş Mehmed (Nakşî) – Tarih-i Nakşî, Enverî – Düstûrnâme-i Enverî, Feridun Bey – Münşeâtü's-Selâtin, Hasan b. Mahmûd el-Busnevî – Târih-i Âl-i Osman, Hoca Nişancı – Kanunnâme-i Âl-i Osman, Hoca Saadeddin Efendi – Tâcü't-Tevârih, İdris-i Bitlisî – Heşt Behişt, Karamanlı Nişancı Mehmed Paşa – Târih-i Âl-i Osman, Kâtibî – Tevârih-i Âl-i Osmân, Kemalpaşazâde (İbn Kemal) – Tevârih-i Âl-i Osman, Lûtfî Paşa – Tevârih-i Âl-i Osman, Matrakçı Nasuh – Mecmû'atü't-Tevârih, Neşrî (Mehmed Neşrî) – Kitâb-ı Cihannümâ, Nişancı Tâcîzâde Câfer Çelebi – Târih-i Pâdişâhân-ı Osmâniyye, Oruç Bey – Tevârih-i Âl-i Osman, Şemseddin Ahmed Sivâsî – Târih-i Selâtin-i Osmaniyye, Şükrullah – Behcetü't-Tevârih, Tursun Bey – Târih-i Ebû'l-Feth, ., ÇALIŞMA ESERLERİ, ., Abdülkadir Özcan – Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu Hakkında Görüşler, Ahmed Akgündüz – Osmanlı Hukuku, Ahmet Şimşirgil – Kayı I: Bir İmparatorluğun Doğuşu, Ali Ahmetbeyoğlu – Osmanlı Tarihine Giriş, Andrej Rodionov – Ottoman Empire: Origin and Rise (1300–1453), Aydın Taneri – Osmanlı Devleti'nin Kuruluş Tarihi, Bekir Kütükoğlu – Osmanlı Tarihinde Metodoloji Meseleleri, Caroline Finkel – Osman's Dream: The History of the Ottoman Empire, Cemal Kafadar – Between Two Worlds: The Construction of the Ottoman State, Clifford E. Bosworth – The New Islamic Dynasties: A Chronological and Genealogical Manual, Colin Imber – The Ottoman Empire 1300–1650: The Structure of Power, Erhan Afyoncu – Kuruluş ve Yükseliş Dönemi Osmanlı Tarihi, Feridun Emecen – İlk Osmanlılar ve Batı Anadolu Beylikler Dünyası, Feridun Emecen – Osmanlı Klasik Çağında Savaş, Gábor Ágoston & Bruce Masters – Encyclopedia of the Ottoman Empire, Halil İnalçık – The Ottoman Empire: The Classical Age 1300–1600, Halil İnalçık – Kuruluş Dönemi Osmanlı Sultanları, Halil İnalçık – Osmanlı Beyliği'nin Kuruluşu, Heath W. Lowry – The Nature of the Early Ottoman State, İlber Ortaylı – Osmanlı'yı Kurmak, İsmail Hakkı Uzunçarşılı – Osmanlı Tarihi: Kuruluş ve İmparatorluk Devri, Jean-Louis Bacqué-Grammont – Les Ottomans, de la fondation à l'Empire, M. Tayyib Gökbilgin – Osmanlı İmparatorluğu Medeniyeti Tarihi, Maria Pia Pedani – Sultans and Consuls: The European Presence in Istanbul, Mark Mazower (ed.) – After Empire: Multiethnic Societies and Nation-Building, Metin Kunt – State and Sultan in the Ottoman Empire, Michael Cook (ed.) – A Comparative Study of Muslim Societies: Ottoman Chapter, Murat Bardakçı – Osmanlı Arşiv Belgeleriyle Kuruluş, Necdet Sakaoğlu – Bu Mülkün Sultanları, Nevzat Kaya – Osmanlı Beyliği ve Anadolu, Paul Wittek – The Rise of the Ottoman Empire, Rhoads Murphy – Osmanlıların Kuruluşu Üzerine, Rudi Paul Lindner – Nomads and Ottomans in Medieval Anatolia, Stanford J. Shaw – History of the Ottoman Empire and Modern Turkey, Vol. 1, Stephen Humphreys – Islamic History: A Framework for Inquiry, Suraiya Faruqi – Approaching Ottoman History: An Introduction to the Sources, Victor L. Ménage – The Beginnings of the Ottoman Empire, Yavuz Ercan – Osmanlı Tarihinin Kaynakları, Yılmaz Öztuna – Büyük Türkiye Tarihi – Osmanlı Kuruluş Dönemi, Ziya Kazıcı – Osmanlılarda Eğitim ve Öğretim
Ders Kaynakları	

Hafta	Konu
1	Osmanlı Devleti'nin kuruluşu ve Anadolu'nun siyasi yapısı
2	Osman Bey ve Orhan Gazi dönemlerinde devletin ilk gelişimi
3	Osmanlı teşkilatı ve askeri yapının oluşumu
4	Osmanlı-Bizans ilişkileri ve Rumeli'ye geçiş
5	I. Murad dönemi Balkan fetihleri ve Kosova Savaşı
6	Osmanlı toplumunda etnik ve dini yapı; hukuk sistemi
7	Timar sistemi, mali yapı ve merkezi otoritenin güçlendirilmesi
8	Ara Sınav
9	I. Bayezid dönemi ve Timur istilas; Ankara Savaşı
10	Fetret Devri ve Çelebi Mehmed'in toparlanma dönemi
11	II. Murad dönemi; devletin yeniden yapılanması
12	Osmanlı toplumunun kültürel ve sosyal yapısı
13	İstanbul'un siyasi durumu; Osmanlı donanması ve deniz politikası
14	Osmanlı-Venedik ve Ceneviz ilişkileri; imparatorluk yapısı
15	II. Mehmet ve İstanbul'un fethi; fetih sonrası düzenlemeler
16	Yarıyıl Sonu Sınavı

Ders İş Yüğü	Çalışma Türü / Öğretim Metotlar	Süresi (Saat)	Sayı
Dinleme ve anlamlandırma	Ders	14	3
Önceden planlanmış özel beceriler	Rol Yapma / Drama	14	3
Dinleme ve anlamlandırma, gözlem/durumları işleme, eleştirel düşünme, soru geliştirme, takım çalışması	Beyin Fırtınası	14	2
Dinleme ve anlamlandırma, gözlem/durumları işleme, eleştirel düşünme, soru geliştirme	Küçük Grup Tartışması	12	1
Ara Sınav 1		1	1
Kısa Sınav 1		1	1
Final		1	1
Ders İş Yüğü:		127	
AKTS (Ders İş Yüğü / 25.5):		4,98	

Program Çıktıları

1	Tarihi olayları anlamak için kronolojinin ve salt anlatının yeterli olmayacağını, farklı bilim dallarının sağlayacağı imkânlardan yararlanmak gerektiğinin farkına varmıştır.
2	Alanıyla ilgili yapılmış herhangi bir araştırmanın özgün ve bilimsel yeterlilikte bir çalışma olup olmadığı tayin edebilir.
3	Tarih disiplini ile ilgili konularda uzman ya da bilgisi olmayan dinleyicileri bilgilendirir, onlara elde ettiği bulgularla ilgili düşüncelerini açık bir biçimde yazılı ve sözlü olarak ifade eder.
4	Sosyal bilimlerin sağladığı metodolojik ve kuramsal imkanları kullanarak tetkik, tahlil ve teşhis yapabilme yeteneğine sahiptir.
5	Sahasıyla ilgi çalışmaları yetkin bir şekilde ve inisiyatif kullanarak yapabilir.
6	Araştırmaları esnasında karşılaşılabileceği engelleri nasıl aşacağını bilir ve çözümleri uygular.
7	Çalışmaları sırasında bilimsel ahlaki değerleri bir an olsun unutmadan, bunlara sadık kalır.
8	Tarihçinin sürekli çalışması ve sahasıyla ilgili yayınları takip etmesi gerektiğini bilir. Bunları takip ederken, yeni gelişmelerden ve varılan bilimsel sonuçlardan haberdar olur. Bu sayede bilimsel heyecanını sürekli canlı tutar ve akademik körelmeye maruz kalmaz.
9	Çalışmalarının sonuçlarının sadece meslektaşlarına değil, çeşitli toplumsal kesimlere de ulaşmasını sağlar.
10	Ülkenin kültürel, medeni ve millî varlığının gelişmesi için bu sonuçları azami ölçüde kullanır.
11	Bir sosyal bilimci olduğunun farkında olarak toplumla bağlarını hem mesleki, hem de insani anlamda güçlü tutar.
12	Kaynak dillerini bilir. Tarih alanında yapılmış güncel araştırmaları takip ederek yeterli düzeyde anlayabilir ve meslektaşları ile iletişim kurabilecek düzeyde yabancı dil bilgisine sahip olmayı amaç edinir.
13	Tarih alanının gerektirdiği bilgisayar yazılımı ve donanımı bilgisine sahiptir; bilişim ve iletişim teknolojilerini kullanır.
14	Tarih metodolojisini kullanarak, eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, yorumlama ve sentez yapma becerilerine sahiptir ve alanıyla ilgili çalışmaları bağımsız veya ortak çalışma olarak yürütebilir.

Ders Öğrenme Çıktısı - Program Çıktıları (1 -5 Puan Aralığı)

Ders Öğrenme Çıktısı	PÇ 1	PÇ 2	PÇ 3	PÇ 4	PÇ 5	PÇ 6	PÇ 7	PÇ 8	PÇ 9	PÇ 10	PÇ 11	PÇ 12	PÇ 13	PÇ 14
Öğrenci, Osmanlı Devleti'nin kuruluş sürecindeki iç ve dış dinamikleri tanımlar.	4	3	4	3	4	3	4	3	4	3	4	3	4	3
Öğrenci, 1299-1453 arasındaki temel siyasi olayları kronolojik olarak sıralar.	4	3	4	3	4	3	4	3	4	3	4	3	4	3
Öğrenci, erken dönem Osmanlı yönetim ve teşkilat yapısını analiz eder.	4	3	4	3	4	3	4	3	4	3	4	3	4	3
Öğrenci, Osmanlı'nın Balkanlar ve Anadolu'daki yayılma stratejilerini açıklar.	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4
Öğrenci, İstanbul'un fethinin tarihsel önemini ve sonuçlarını değerlendirir.	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4	5	4
Ortalama Değer	4,4	3,4	4,4	3,4	4,4	3,4	4,4	3,4	4,4	3,4	4,4	3,4	4,4	3,4